

ኢንፍላወንዛ- ናይ ሕሙም ሓበሬታ

ሓፈሻዊ

ኢንፍላወንዛ ኣብ ኣዋርሕ ከረምቲ ኣብ ሸውደን ካብ ዝረአዩ ልሙድ ናይ ቫይርስ ሕማም እዩ። እቲ ልሙድ ፍሉ ከም ወቕታዊ ፍሉ ከንጽዖን ንክእል ኢና።

እቲ ቫይረስ ብዝለዓለ ዝማሓላለፍ ከምኡውን ካብ እዚ ዓመት እዚ ናብ ዝቐጽል ዓመት ስለዝቐየር ናይ ምልባዕ ተኸለኡ ክትግግቶ ከቢድ እዩ። ድሮ ቅድሚ እቲ ምልክታት ምርአዩ ሓደ ማዓልቲ ኣቐዲሙ ናብ ካልኦት ተመሓላሊፉ ኣሎ። እቲ ቫይረስ ብኣየር ስለዝምሓላለፍ እቲ ሕሙም ኣብ ዝሰዕለሉ፡ ሕንጥሸው ኣብ ዝብለሉ ኣብ ዝተንፍሱሉ ግዜ ከማሓላለፍ ይከእል። እቲ ምትሕልላፍ ካብ ደን ኣብ ውሽጢ ዝ ይዓቢ ምክንያቱ እቲ ቫይረስ ኣብ ክፉት ኣየር ዝዳዳ ይብተን። ኢንፍላወንዛ ብተወሳኺ ኢድ ብምትንኻፍ፡ ነገራት ወይ መሳርሒታት ብምትንኻፍ ከምሓላለፍ ይኸእል ኢዩ።

ንኣብነት ኣብ ኣውቶቡሳት፡ ኣባይቲ፡ ቤት ትምህርቲ፡ ስርሓን ናይ ምስፍሕፋሕ ተኸለኡ ዝውቱር እዩ። ኢንፍላወንዛ ብባዕሉ ድሕሪ ሓሙሽተ ወይ ሸውዓተ ማዕልቲ ናይ ምኻድ ልምዲ ኣለዎ። እንተኮነ ግን ሓደ ሓደ ግዜ ናብ ነድሪ ሳምቡእ(ኒሞንያ) ክኸይድ ይኸእል እዩ። ኣብ ሓደገኛ ናይ ዕድሙ ክሊ ማለት ዕድመኻ ልዕሊ 65 ወይ ናይ ልቢ ወይ ናይ ሳንቡእ ሽግር ምዝህልወካ ኒሞንያ ናይ ምሓዝ ተኸእሎኻ ዝላዓለ እዩ።

ምልክታት

ብኢንፍላወንዛ ምስትልኮፍ ብርቱዕ ረስነ፡ ርእሲ ሕማም፡ ቃንዛ ጭዋዳታት፡ ቃንዛ ጎርሮ፡ ቃንዛ ዓይነ፡ ምስዓል፡ ነድሪ ዓይንን ምቕያሕን እዮም። ሸውሃት ምግቢ ምጉዳልን ኣብ ሰብነትና ዘሎ ማይ ምጉዳል ካብ ልሙዳት ምልክታት እዮም። ድሕሪ ኢንፍላወንዛ ምስኣታዎና ዝተወሰኑ ሰሙናት ድኻም ይስማዓና።

ኣተሓሕዛ

ኢንፍላወንዛ ቫይረስ ብምኻኑ ጸረ-ነፍሳት ክትግዘና ኣይከእልን እዩ። ነቲ ምልክታት ንምጉዳል ዕረፍቲ ብምውሳድ፡ ብዙሕ ፈሳሲ ብምውሳድ፡ ርስነ ንምግዳል ኣብ ብርኽ ዝብለ ቦታ ብርእስካ ምድቃስ፡ ፎውሲ ቃንዛ ምውሳድ ከምኡውን መድሃኒት ምውሳድ። ብተወይ ይከእል። ከምኡውን ምዝቕዛቕ ዝኣሊ መድሃኒት ምውሳድ ይከእል።

ጸረ-ቫይርስ መድሃኒት ምውሳድ ነቲ ሕማም ብናይ ሓንቲ መዓልቲ ክሕጽር ይከእል ይክውን። ካብቶም ሓደገኛታት ጉጅለ ክሊ ዕድሙ ምስትክውን ግን ጸረ-ቫይረስ ብምውሳድ ክትፍወስ ይኸእል። እንተኮነ ጥዑያት ዝኾኑ ፈውሲ ምውሳድ ኣየድልዮምን እዩ።

ከምይ ጌርካ ካብ መልከፍቲ ትከላኸል

- ኩሉ ግዜ ብጥንቃቄ ኢድካ ብማይን ሳምናን ተሓጸብ። ኢድካ ብናትካ ሸጎማኖ ኣድርቆ።
- ዓይነኻ፡ ኣፍንጫኻን ኣፍካን ካብ ምሓዝ ተቐጥብ።
- ምስ ካልኦት ሰባትን ከምዝሓመሙ ትፈልጦም ሰባት ምርኻብ ኣወግድ።

ከምይ ጌርካ ንካልኦት ሰባት ካብ ምልባድ ትከላኸል

- ኩሉ ግዜ ብጥንቃቄን ኣዘውቲርካን ኢድካ ተሓጸብ፡ ብፍላይ ኣብ ትስዕለሉን ህንጥሸው ኣብ ትብለሉን ግዜ።
- ብኢድካ ሸፍንካ ወይ ሶፍት ተጠቂምካ ኣብ ትስዕለሉ ወይ ሕንጥሸው ኣብ ትብለሉ እዋን ነቲ ዝተጠከምካሉ ሶፍቲ ኣብ እንዳጓሓፍ ደርብዮ።
- ረስነ ምስዝህልወካ ካብ ስራሕ ወይ ትምህርቲ ብምኻድ ኣቋርጸ። ናብ ዶክተር ምኻድ ኣይድለዩካን

ከምልሙድ ኢንፍልወንዛ ልዑል ረስኒን ሕማምን የሰዕበልካ። ከምኡ ስለዝኾነ እዩ ድማ ንሰሙን ዝኣክል ካብ ሰራሕን ትምህርትን ኣቋሪጽካ ኣብ ዝኾነ ከተዕርፍ ዘድልዩካ። ድሕሪ እዚ ምግባርካ እቲ ዝኾፊኦ ምልክታት ይገደፍካ። እንተኾነ ንዝተወሰነ ሰሙናት ድኻም ይስማዓካ።
ኩነታትካ ከትከታትለን ኣህለኹቲ ዝኾኑ ንጥፍታት ከተቐርጽን ኣገዳሲ እዩ ። ዕረፍቲ ከትወስድ ኣለካ ከምኡ ከንብል ከለና ግን ምሉእ መዓልቲ ኣብ ዓራት ደቐስካ ወዓል ማለትና ኣይኮነን። ብዙሕ ግዜ ደጋጊምካ ምንቕቓሕውን ጽቡቕ እዩ። ኣብ ደገ ግዜ ምሕላፍ እውን ገል ቅሩብ ጽሩይ ኣየር ከንረከብን ነቲ ናይ ልፋጭ መሽፈኒ መተሓላለፊ ኣየር ጽቡቕ እዩ።

ብሆስፒታላት ዝውሰድ ስጉምታት

ናይ ኢንፍሊዎንዛ ምልክታት ከሳብ ዘለካ ተነጺልካ ኣብ ክፍልኻ ከትጸነሕ ይግባእ። እቲ ሓማም ምስሓደገካ እውን ንዝተወሰነ መዓልታት ከምዝለካዮ ከትጸነሕ ኣለካ። ኣብዚ ግዜ እዚ፡ መግቢ ኣብቲ ዘለኻዮ ክፍሊ ይዋሃበካ። ኢድካ ተሓጸብ ብፍላይ ኣብ ትሰዕለሉን ሕንጥሸው ኣብ ትብለሉ እዋን። ከትሰዕል ወይ ሕንጥሸው ኣብ ትብለሉ ብኢድካ ሸፊንካ ሃንጥሰ፡ ወይ ከኣ ሶፍት ተጠቂምካ ኣብ ጉሓፍ ደርብዮ።
ዝከኣል እንተኾይኑ በጻሕቲ ኣይብጽሑካ። በጻሕቲ እንተሃልዮምኻ ድማ ጽቡቕ ልሚዲ ናይ ኢድ ጽርየት ቅድምን ድሕርን ምበጻሕን ይሃልዎም። እቶም በጻሕትኻ ኣብ ክፍልኻ ጥራሕ ኣንተዘይኮይኑ ናብ ክልእ ክፍሊ ኣይብጹሑ።

Ring 1177 for health care advice in English/Swedish or visit www.1177.se/Halland/other-languages

